

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ЧЕРНІГІВСЬКИЙ КОЛЕГІУМ»
ІМЕНІ Т.Г. ШЕВЧЕНКА

Навчально-науковий
ІНСТИТУТ ІСТОРІЇ ТА
СОЦІОГУМАНІТАРНИХ
ДИСЦИПЛІН ІМЕНІ
О.М. ЛАЗАРЕВСЬКОГО

КАФЕДРА
ПРАВА, ФІЛОСОФІЇ ТА ПОЛІТОЛОГІЇ

Освітній ступінь	бакалавр
Галузь знань	01 Право
Спеціальність	081 право
Освітньо-професійна програма	081 право
Кількість кредитів	7
Рік підготовки, семестр	2 рік, III семестр
Компонент освітньо-професійної програми	Обов'язковий компонент
Дні занять	згідно з розкладом
Мова викладання	українська
Консультації	щосереди 12.00-13.00 (210 кабінет, з можливістю дистанційної роботи на платформах ZOOM та Google-class).
Викладач	Кандидат юридичних наук, доцент Єфремова Олена Петрівна
Контакти	E-mail: yefremova111999@gmail.com м.т.0938000039

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Навчальний курс «Адміністративне право» розрахований на студентів закладів вищої освіти правових спеціальностей з урахуванням наявності у них базового рівня знань (середньої освіти), які навчаються за освітньо-професійними програмами підготовки бакалавра. Він побудований відповідно до вимог Європейської Кредитно-Трансферної системи (ECTS).

У процесі викладання матеріалу значну увагу приділено удосконаленню та аналізу положень Конституції України, нормативних актів Верховної Ради України, актів Президента України та Уряду України, актів центральних і місцевих органів державної виконавчої влади і місцевого самоврядування, референдумів, інших державних структур та теоретичних положеннях.

Предмет дисципліни «Адміністративне право» охоплює коло теоретичних і практичних проблем, які існують під час виникнення, зміни та припинення адміністративних правовідносин.

Після завершення вивчення дисципліни «Адміністративне право» отримані студентом знання, вміння та навички будуть необхідні для засвоєння навчального матеріалу магістратури з цивільного, трудового, сімейного та інших галузей права. Його норми є правовою основою побудови й ефективного функціонування найбільш активної та потужної державної підсистеми – апарату державного управління.

Програма навчальної дисципліни складається з:

Тема 1. Предмет і система адміністративного права. Сутність та принципи державного управління.

Тема 2. Поняття і предмет адміністративного права України. Метод адміністративно – правового регулювання суспільних відносин.

Тема 3. Співвідношення адміністративного права із суміжними галузями права. Система адміністративного права.

Тема 4. Джерела адміністративного права. Адміністративно – правові норми та відносини.

Тема 5. Роль і значення адміністративного права у побудові правової держави. Поняття та основні функції державного управління.

Тема 6. Органи державної виконавчої влади і місцевого самоврядування. Поняття і види форм державної виконавчої влади.

Тема 7. Форми і методи державного управління. Поняття і види форм державного управління, їх характеристика. Правові акти державного управління, їх класифікація та юридичне значення.

Тема 8. Адміністративний примус, його поняття і порядок застосування. Адміністративно – попереджувальні заходи. Заходи припинення.

Тема 9. Адміністративний процес. Поняття, зміст, принципи і структура адміністративного процесу.

Тема 10. Суб'єкти адміністративно – процесуальної діяльності. Підвідомчість справ про адміністративні правопорушення.

Тема 11. Провадження в справах про адміністративні правопорушення. Провадження із звернень громадян, його правове регулювання. Порядок і строки звернень громадян.

Тема 12. Порядок реєстрації об'єднань громадян і юридичних осіб. Сутність та правове регулювання дисциплінарного провадження. Порядок притягнення до дисциплінарної відповідальності. Дисциплінарне стягнення. Європейське адміністративне право.

Метою викладання навчальної дисципліни «Адміністративне право» є надання студентам необхідних знань щодо основних категорій адміністративного права, сутності форм та методів державного управління, складного комплексу теоретичних положень адміністративної діяльності органів державної, виконавчої влади, внутрішньої організаційної діяльності інших державних органів, а також зовнішньо-організаційних відносин недержавних організацій, установ і підприємств.

ФОРМУВАННЯ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ І РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Шифр згідно ОПП	Компетентності
ЗК 1	Здатність до абстрактного мислення аналізу та синтезу.
ЗК 2	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК 3	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
ЗК 4	Здатність спілкуватися державною мовою як усно так і письмово
ЗК6	Навички використання комунікаційних технологій.
ЗК9	Здатність працювати в команді.
ЗК11	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні

ЗК13.	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку права, його місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.
СК1.	Здатність застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві.
СК2.	Знання і розуміння ретроспективи формування правових та державних інститутів.
СК3.	Повага до честі і гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння їх правової природи.
СК 4	Знання і розуміння міжнародних стандартів прав людини, положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини.
СК 6	Знання і розуміння основ права Європейського Союзу.
СК-7	Здатність застосовувати знання завдань, принципів і доктрин національного права, а також змісту правових інститутів, щонайменше з таких галузей права, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.
СК 8	Знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.
СК 11	Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.
СК 12	Здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції.
СК 13	Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності.
СК 15	Здатність до самостійної підготовки проектів актів правозастосування.
СК 16	Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.
СК 22.	Здатність кваліфікувати адміністративні правопорушення та відмежовувати їх від інших протиправних дій.
СК 23.	Здатність вирішувати практичні ситуації в ході притягнення винуватих осіб до адміністративної відповідальності.
СК 25.	Вміння аналізувати нормативні акти, якими визначається компетенція органів державної влади і управління.
	Програмні результати навчання*
ПРН 3	Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.
ПРН 8	Використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.

ПРН 13	Пояснювати характер певних подій та процесів з розумінням професійного та суспільного контексту
ПРН 14	Належно використовувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел для своєї професійної діяльності.
ПРН 15	Вільно використовувати для професійної діяльності доступні інформаційні технології і бази даних.
ПРН 19	Демонструвати необхідні знання та розуміння сутності та змісту основних правових інститутів і норм фундаментальних галузей права.
ПРН 20	Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.
ПРН 21	Застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.

**вказуються лише для обов'язкових компонент освітньої програми*

ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

№	Назва теми	Всього годин	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
1.					
1	Предмет і система адміністративного права. Сутність та принципи державного управління.	16	4	2	10
2	Поняття і предмет адміністративного права України. Метод адміністративно – правового регулювання суспільних відносин.	18	4	4	10
	Всього за 1	34	8	6	20
2					
3	Співвідношення адміністративного права із суміжними галузями права. Система адміністративного права.	18	4	4	10
4	Джерела адміністративного права. Адміністративно – правові норми та відносини.	16	4	2	10
	Всього за 2	34	8	6	20
3.					
5	Роль і значення адміністративного права	14	2	2	10

	упобудові правової держави. Поняття та основні функції державного управління.				
6	Органи державної виконавчої влади і місцевого самоврядування. Поняття і види форм державної виконавчої влади.	16	2	4	10
	Всього за 3	30	4	6	20
	4.				
7	Форми і методи державного управління. Поняття і види форм державного управління, їх характеристика. Правові акти державного управління, їх класифікація та юридичне значення.	18	4	4	10
8	Адміністративний примус, його поняття і порядок застосування. Адміністративно – попереджувальні заходи. Заходи припинення.	16	4	2	10
	Всього за 4	34	8	6	20
	5.				
9	Адміністративний процес. Поняття, зміст, принципи і структура адміністративного процесу.	18	4	4	10
10	Суб'єкти адміністративно – процесуальної діяльності. Підвідомчість справ про адміністративні правопорушення.	16	4	2	10
	Всього за 5	34	8	6	20
	6.				
11	Провадження в справах про адміністративні правопорушення. Провадження із звернень громадян, його правове регулювання. Порядок і строки звернень громадян.	16	4	2	10
	Всього за 6.	16	4	2	10

	7				
12	Порядок реєстрації об'єднань громадян і юридичних осіб. Сутність та правове регулювання дисциплінарного провадження. Порядок притягнення до дисциплінарної відповідальності. Дисциплінарне стягнення. Європейське адміністративне право.	18	4	4	20
	Всього за модуль 6	18	4	4	20
	Разом за курс	210	44	36	130

Тематика практичних занять.

I

Тема 1. Предмет і система адміністративного права. Сутність та принципи державного управління.

1. Поняття, предмет, метод і система адміністративного права.
2. Сутність, основні риси та структура державного управління.
3. Принципи державного управління.
4. Проблеми реформування адміністративного права.

Тема 2. Поняття і предмет адміністративного права України. Метод адміністративно – правового регулювання суспільних відносин.

1. Поняття адміністративного права. Предмет правового регулювання.
2. Види, ознаки та особливості відносин, що регулюються адміністративним правом.
3. Метод адміністративно-правового регулювання суспільних відносин. Соціальна природа та завдання адміністративного права.
4. Адміністративне право як регулятор управлінських відносин.

II

Тема 3. Співвідношення адміністративного права із суміжними галузями права. Система адміністративного права

1. Місце адміністративного права в системі національного права України та його роль у формуванні правової держави.
2. Співвідношення адміністративного права з іншими галузями права.
3. Проблеми та напрями удосконалення адміністративно-правового регулювання суспільних відносин.

Тема 4. Джерела адміністративного права. Адміністративно – правові норми та відносини.

1. Поняття та особливості адміністративно-правових норм.
2. Норми адміністративного права як різновид соціальних норм і як правила поведінки. Структура і види адміністративно-правових норм.
3. Способи реалізації адміністративно-правових норм.
4. Дія адміністративно-правових норм у часі та просторі.
5. Джерела адміністративного права та їх класифікація. Систематизація норм адміністративного права.

III

Тема 5. Роль і значення адміністративного права у побудові правової держави. Поняття та основні функції державного управління.

1. Загальне поняття управління, його зміст. Походження й значення понять "організація" та "управління"
2. . Види управління. Мета та зміст управлінської діяльності.

3. Об'єкт і суб'єкт управління. Управлінська система та її елементи.
4. Поняття та види принципів управління. Класифікація методів управління.
5. Правове регулювання як важливий різновид організаційно-розпорядчих методів управління. Правові форми управління.

Тема 6. Органи державної виконавчої влади і місцевого самоврядування. Поняття і види форм державної виконавчої влади.

1. Поняття органу виконавчої влади, його місце в системі політичної організації суспільства.
2. Зміст адміністративно-правового статусу органу виконавчої влади. Органи виконавчої влади як різновид державних органів, їх якісні ознаки.
3. Види і система органів виконавчої влади в Україні. Органи виконавчої влади і органи державного управління: співвідношення понять.
4. Порядок формування, склад, основні повноваження Кабінету Міністрів України. Організація діяльності Кабінету Міністрів України.
5. Порядок припинення діяльності Кабінету Міністрів України.
6. Адміністративно-правовий статус міністерств, їх види.
7. Особливості адміністративно-правового статусу державних комітетів, відомств, інших центральних органів виконавчої влади.
8. Місцеві органи виконавчої влади, їх адміністративно-правовий статус.
9. Структура і штати органів виконавчої влади.

IV

Тема 7. Форми і методи державного управління. Поняття і види форм державного управління, їх характеристика. Правові акти державного управління, їх класифікація та юридичне значення.

1. Поняття і сутність державного управління
2. Принципи державного управління та їх характеристика
3. Функції державного управління
4. Рівні державного управління
5. Форми державного управління
6. Методи державного управління

Тема 8. Адміністративний примус, його поняття і порядок застосування. Адміністративно – попереджувальні заходи. Заходи припинення.

1. Поняття та ознаки адміністративного примусу
2. Класифікація заходів адміністративного примусу
3. Заходи адміністративного попередження (запобігання)
4. Заходи адміністративного припинення

V

Тема 9. Адміністративний процес. Поняття, зміст, принципи і структура адміністративного процесу.

1. Поняття адміністративного процесу, його ознаки, принципи, структура, класифікація
2. Характеристика окремих видів адміністративних проваджень
3. Сутність та значення адміністративного судочинства (адміністративна юстиція)
4. Система адміністративних судів та їх компетенція. Кодекс адміністративного судочинства

Тема 10. Суб'єкти адміністративно – процесуальної діяльності. Підвідомчість справ про адміністративні правопорушення.

1. Органи державної виконавчої влади і місцевого самоврядування. Поняття і види форм державної виконавчої влади.
2. Центральні та місцеві органи виконавчої влади, їх склад і компетенція.
3. Представницькі та виконавчі органи місцевого самоврядування, їх адміністративно – правові повноваження.

VI

Тема 11. Проведення в справах про адміністративні правопорушення. Проведення із звернень громадян, його правове регулювання. Порядок і строки звернень громадян.

1. Поняття та особливості провадження в справах про адміністративні правопорушення

2. Особи, які беруть участь у провадженні в справах про адміністративні правопорушення
3. Стадії провадження в справах про адміністративні правопорушення.
4. Докази в справах про адміністративні правопорушення, оцінка доказів.
5. Протокол в справі про адміністративні правопорушення
6. Розгляд справи про адміністративні правопорушення.
7. Постанова в справі про адміністративні правопорушення. Види постанов.
8. Оскарження постанови по справі про адміністративне правопорушення або внесення на неї

подання прокурора.

VII

Тема 12. Порядок реєстрації об'єднань громадян і юридичних осіб. Сутність та правове регулювання дисциплінарного провадження. Порядок притягнення до дисциплінарної відповідальності. Дисциплінарне стягнення.

Європейське адміністративне право..

- 1 Поняття громадського об'єднання
- 2 Принципи утворення і діяльності громадських об'єднань.
- 3 Засновники та члени громадського об'єднання.
- 4 Утворення та реєстрація громадського об'єднання
- 5 Статут громадського об'єднання
- 6 Права громадських об'єднань
- 7 Європейське адміністративне право. Поняття, принципи, простір дії.

11.РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

Методичне забезпечення:

- 1.Адміністративне право. Методичні рекомендації для студентів спеціальності -08 Право, за освітнім рівнем – 081 право. Чернігів: НУЧК імені Т.Г. Шевченка, 2019. 36 с.
2. Адміністративне право. Робоча програма для студентів спеціальності -08 Право, за освітнім рівнем – 081 право.
3. Адміністративне право. Методичні рекомендації до семінарських занять для студентів для студентів спеціальності -08 Право, за освітнім рівнем – 081 право.
4. Адміністративне право. Методичні рекомендації до самостійної роботи для студентів для студентів спеціальності -08 Право, за освітнім рівнем – 081 право.

Основна

1. Адміністративне право України. Академічний курс: підруч. / Т. О. Коломоєць. К.: Юрінком Інтер, 2015. 576 с.
2. Адміністративне право України. Загальна частина. Академічний курс: підруч. / за заг. ред. О. М. Бандурки. Х.: Золота миля, 2016. - 584 с.
3. Адміністративне право України. Особлива частина. Академічний курс: підруч. / за заг. ред. О. М. Бандурки. - Х.: Золота миля, 2016. 840 с.
4. Адміністративне право України: підруч. / В. М. Гаращук, В. В. Богущкий та ін.; за заг. ред. Ю. П. Битяка, В. М. Гаращука, В. В. Зуй. Х.: Право, 2015. 656 с.
5. Адміністративне право. Альбом схем: навч. посіб. / Ю. П. Битяк, В. В. Зуй, В. М. Гаращук та ін.; Нац. ун-т "Юрид. акад. України ім. Я. Мудрого". Х.: Право, 2016.160 с.
6. Адміністративне право. Загальна частина: навч. посіб. / за заг. ред. Ю. П. Битяка, В. В. Зуй. Х.: Одіссей, 2016. -240 с.
7. Адміністративно-правове регулювання публічного адміністрування в Україні: навч. посіб. / [О.Г. Бондар, Т.О. Коломоєць, В.К. Колпаков та ін.] Запоріжжя : ЗНУ, 2018. 204с.
8. Бортник В. А. Адміністративне право України: навч. посіб. / В. А. Бортник. К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2016. 222 с.
9. Гончарук С.Т. Адміністративний процес: Навч. посібник // К. НАУ. 2017. 184 с.
10. Гордієнко Л. Ю. Публічне врядування : навчальний посібник / Л. Ю. Гордієнко, С. В. Лукашев. -Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. 388 с.
11. Державне управління : підручник : у 2 т. / Нац. акад. держ. упр. При Президентові України ; ред. кол. : Ю. В. Ковбасюк (голова), К. О. Ващенко (заст. голови), Ю. П. Сурмін [та ін.]. К. ; Дніпропетровськ : НАДУ, 2016. Т. 1. 564 с

12. Державне управління : підручник : у 2 т. / Нац. акад. держ. упр. При Президентіві України ; ред. кол. : Ю. В. Ковбасюк (голова), К. О. Ващенко (заст. голови), Ю. П. Сурмін [та ін.]. К. ; Дніпропетровськ : НАДУ, 2016. Т. 2. -324 с.
 13. Загальне адміністративне право: підручник / Гриценко І. С., Мельник Р.С., Пухтецька А. А. та ін.; за заг. ред. І. С. Гриценка. К.: Юрінком Інтер, 2015. 568с.
 14. Кодекс України про адміністративні правопорушення: наук.-практ. комент. / В. А. Калюжний, А. Т. Комзюк, О. О. Погрібний та ін. К.: Правова єдність, 2018. 781 с.
 15. Колпаков В. К. Адміністративна відповідальність (адміністративноделіктне право): навч. посіб. / В. К. Колпаков. - К.: Юрінком Інтер, 2018. 256 с.
 16. Кравцова Т. М. Адміністративне право : навчальний посібник / Т. М. Кравцова. Суми : СВС Панасенко І. М. ,2015. 308 с.
 17. Курс адміністративного права України. Підручник, (за ред. В.В.Коваленка). К. Юрінком Інтер. 2014.- 805 с.
 18. Курс адміністративного права України: підруч. / В. К. Колпаков, О. В. Кузьменко, І. Д. Пастух, В. Д. Сущенко та ін.; за ред. В. В. Коваленка. К.: Юрінком Інтер, 2015. 808 с.
- Допоміжна
1. Гончарук С.Т., Гусар О.А., Розум І.О. Адміністративне судочинство / С.Т.Гончарук, О.А.Гусар., ГО.Розум// К. - НАУ. - 2016. - 254 с.
 2. Дисциплінарно-деліктне право : навч. посіб. / Т. О. Коломоєць, В. К. Колпаков, М. Ю. Віхляєв та інші.; за ред. Т. О. Коломоєць, В. К. Колпакова. К. : Ін Юре, 2016. 464с.
 3. Адміністративна відповідальність : курс лекцій / В.К. Колпаков, О.В. Кузьменко, Г.Д. Пастух та ін. - К. : Юрінком Інтер, 2016, - 568с.
 4. Адміністративне право і процес УНР в екзилі: невідома правнича спадщина України / Укладачі: Гриценко І. С., Бевзенко В. М., Коваль С. О. та ін. ; за заг. ред. Гриценка. С. К.: Дакор, 2015. -500 с.
 5. Адміністративне право України : словник термінів / Т. О. Коломоєць, В. К. Колпаков, О. В. Кузьменко, Д. М. Лук'янець та інші / за заг. ред. Т. О. Коломоєць, В. К. Колпакова. К. : Ін Юре, 2014. 520с.
 6. Колпаков В. К. Європейська парадигма адміністративного права України. Адаптація законодавства України до права Європейського Союзу : науково-практичний юридичний журнал. К. : Ін Юре, 2016. № 1. С. 59-72
 7. Колпаков В. К. Теорія адміністративного проступку. Монографія / В. К. Колпаков, В. В. Гордєєв. Х.: Харків юридичний, 2016. 344 с.
 8. Міненко М.А. Публічне управління: теорія та методологія : монографія / М.А. Міненко. К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. 404 с.
 9. Наука адміністрації й адміністративне право. Загальна частина (за викладами професора Юрія Панейка) / Укладачі: В.М. Бевзенко, І.Б. Коліушко, О.Р. Радишевська, І.Є. Гриценко, П.Б. Єтецюк. Київ : ВД "Дакор", 2016. 464 с.
 10. Права громадян у сфері виконавчої влади: адміністративно-правове забезпечення реалізації та захисту / за заг. ред. В. Б. Авер'янова. К.: Наук, думка, 2017. 587 с.
 11. Євіда О. Г. Адміністративні суди в Україні: становлення та перспективи розвитку: монографія / О. Г. Євіда, Л. І. Євіда; Нац. ун-т "Одес. юрид. акад.". О.: Фенікс, 2018. 207 с.
15. Інформаційні ресурси
1. <http://www.portal.rada.gov.ua> - офіційний веб-сайт Верховної Ради України.
 2. <http://www.president.gov.ua> - офіційний веб-сайт Президента України.
 3. <http://www.kmu.gov.ua> -офіційний веб-сайт Кабінету Міністрів України.
 4. www.ombudsman.gov.ua - веб-сторінка Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.
 5. <http://www.minjust.gov.ua> - Офіційний веб-сайт Міністерства юстиції України.
 6. <http://www.court.gov.ua> - офіційний веб-портал судової влади України.
 7. <http://www.gp.gov.ua> - офіційний веб-сайт Генеральної прокуратури
 8. <http://www.reyestr.court.gov.ua> - єдиний реєстр судових рішень в
 9. www.ukrstat.gov.ua - веб-сторінка Державної служби статистики
 10. <https://nads.gov.ua> - веб-сторінка Національного агентства України з питань державної служби.
 11. <http://www.catalogue.nplu.org> - Національна парламентська бібліотека України.

ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Студент має право:

- вільно висловлювати свої думки усно або письмово, аргументуючи їх знаннями провідних засад конституції, трудового права, освітнього менеджменту, економіки, права тощо;
- вносити пропозиції щодо формування та реалізації власної освітньої траєкторії; активізації власної самостійної пізнавальної діяльності, форм і методів проведення аудиторних занять;
- відпрацьовувати пропущені заняття в установленому порядку;
- отримати індивідуальні консультації у викладача.

Студент зобов'язаний:

- відвідувати заняття всіх видів відповідно до встановленого дирекцією розкладу, запізнення на заняття допускається тільки з поважних причин;
- брати активну участь у роботі під час аудиторних занять, дотримуватися правил етичної поведінки, поважати думки та права інших студентів і викладача;
- виконати індивідуальне завдання
- самостійну роботу, підготовка якої є обов'язковою умовою допуску до екзамену. Студент, який не підготував самостійну роботу, до екзамену не допускається.
- набрати під час вивчення навчальної дисципліни мінімум 35 балів.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Пропущені з поважної причини заняття дозволяється відпрацьовувати впродовж **двох тижнів** після завершення дії поважної причини і при наявності документа-підстави (довідки, розпорядження про індивідуальних графік відвідування тощо).

Політика щодо академічної доброчесності. Студенти керуються нормами «Положення про академічну доброчесність здобувачів освіти в національному університеті «Чернігівський колегіум» імені Т.Г.Шевченка» (Наказ Ректора № 383 від 27.12.2019 р. зі змінами і доповненнями від 23.12.2020 (<https://drive.google.com/file/d/1YOj2QK3xW-03evO8Tkg1o3ZKUAbBL-VH/view>)). У процесі навчання та при підготовці проектної заявки забороняються плагіат, фабрикація та фальсифікація результатів, списування, хабарництво.

Політика щодо викладання. Викладання навчальної дисципліни відбувається на засадах студентоцентризму, антропоцентризму, гуманізму, поваги до соціокультурного плюралізму.

Розподіл балів

Види контролю	Кількість	Бали	Загальна кількість балів
Робота на практичному занятті	12	До 4	до 42
Індивідуальне завдання (презентації)	12	1	до 12
Самостійна робота: вирішення практичних ситуацій; складання процесуальних документів; науковий проект ¹	12	1	до 12
Підсумкова контрольна робота	1	11	до 11
Усього			до 75
Екзамен:			до 25
Разом:			до 100

¹ Самостійна робота є обов'язковою умовою допуску до екзамену. Студент, який не виконав самостійну роботу до екзамену не допускається.

